

Utlåtande om inrättande av naturskyddsområde i område vid Haikoträsket

Stadsutvecklingsnämnden 17.06.2025
1344/11.02.04.01/2025

Beredning och tilläggsuppgifter:
generalplanechef Maija-Riitta Kontio, detaljplanechef Emilia Saatsi,
idrottsplatsmästare Pasi Liitiäinen. fornamn.efternamn@borga.fi

Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland (NTM-centralen) planerar att inrätta ett privat naturskyddsområde på fastigheten [REDACTED] i Borgå stad. Avsikten är att området ska skyddas i Handlingsplanen för den biologiska mångfalden i skogarna i Södra Finland (METSO).

Den fastighet som planeras bli skyddad ligger på ett skogsområde i Haiko. Fastigheten är ett cirka 640 meter långt och 120 meter brett skogsområde med Haikoträsket ungefär i mitten. Borgå stad äger alla fastigheter som ligger granne med det område som ska skyddas. Haikoträskets östra ände ligger i ett område som ägs av staden.

I grunderna för skyddet anges följande:
Haikoträsket är en liten skogsdamm i naturtillstånd i vars omgivning finns sumpig lundmark, unga lundar och moskog. Skogarna är huvudsakligen grandominerade, lundartade och unga moar som till sin struktur är ganska orörda, och det finns knappt några som helst tecken på gamla avverkningar. Till trädbeståndet hör även björk, rönn och sälg. I södra delen av området finns dessutom talldominerad hällmarksskog. På området finns genomgående rikligt med murkna träd och relativt rikligt med Polyporales (tidigare Aphyllophorales; hör till basidiesvamparna). Genom området går en friluftsled. Området uppfyller METSO-programmets urvalskriterier i fråga om moskog, lundar, skogbevuxna klippor och myrar som är viktiga för den biologiska mångfalden.

I skyddsbestämmelserna har bland annat angetts följande:

Förbjudet på området är

- skogsavverkning och andra skogsvårdsåtgärder,
- tagande eller skadande av levande och döda växter, växtdelar och svampar,
- byggande eller anläggande av byggnader, konstruktioner, vägar och stigar,
- uppgörande av eld, tältning och annan camping,
- åkande med motorfordon.

I skyddsbestämmelserna har som tillåtna åtgärder nämnts bland annat:

- plocka bär och matsvamp,
- åtgärder i samband med underhåll av friluftsled,
- fälla träd som är farliga för enskilda byggnader eller för användning av friluftslederna, såvida NTM-centralen har gett sitt samtycke,

- upprätthålla befintliga diken på ett sådant sätt att dräneringssituationen för områden utanför skyddsområdet hålls oförändrad,
- avlägsna invasiva främmande arter,
- köra med motorfordon, då åkandet hänför sig till skötseln av området,
- kartlägga naturskyddsområdets strukturdrag och artbestånd samt
- genomföra åtgärder enligt en vård- och dispositionsplan som godkänts av NTM-centralen.

I och med en statlig organisationsreform hör givandet av NTM-centralens ovan nämnda samtycke till det riksomfattande Tillstånds- och tillsynsverkets uppgifter. Organisationsreformen avses träda i kraft 1.1.2026.

I delgeneralplanen för de centrala delarna i Borgå har fastighetens område i huvudsak markerats som område för närrekreation med särskilda miljövärden (VL-2), Haikoträsket med närmiljö som naturskyddsområde (SL) samt till en liten del som bostadsområde dominerat av småhus (AP). På området finns också en riktgivande beteckning för friluftsled. Området saknar detaljplan. För närvarande ses delgeneralplanen över. I den uppdaterade naturutredningen har Haikoträskets vattenområde och det omgivande närområdet konstaterats vara regionalt värdefullt, och markanvändningsrekommendationen är naturskyddsområde (SL). I övrigt har skogsområdet i Haiko konstaterats vara ett lokalt värdefullt skogsområde, och rekommendationen är område för närrekreation med särskilda miljövärden (VL-2). Det lokalt värdefulla området omfattar inte fastighetens hela område i dess södra ände.

Skogsområdet i Haiko är ett närrekreations- och friluftsområde som används flitigt av de som bor i närheten, av hela stadstätorten och även av hotellgästerna på Haiko gård. Haiko skogsområde används också för orientering. Skolorna i Tolkis använder också skogsområdet för skolorientering. Skogsområdet har ett mycket tätt nät av stigar. Den fastighet som föreslås bli skyddad ligger tämligen mitt i Haiko skogsområde, och även fastighetens område korsas av stigar. Friluftslivet har redan för länge sedan på den fastighet som föreslås bli skyddad överskridit det som hör till allemansrätten. Den rikliga rekreationsanvändningen har börjat tära på områdets naturvärden.

Borgå stad har förhandlat om att köpa området, men utan resultat. I detaljplanen för Haikostranden II har man förberett sig på att AP-området enligt delgeneralplanen skulle kunna genomföras inom den fastighet som föreslås bli skyddad. Dessutom har man i detaljplanerna Haikostranden I och Haikostranden II samt i det pågående delgeneralplanearbetet redan identifierat att det behövs en friluftsled söder om Haikoträsket genom den södra delen av den fastighet som föreslås bli skyddad.

Rekreationstrycket i skogsområdet minskar inte, eftersom invånarantalet i närheten av Haiko skogsområde ökar, redan i de

detaljplanerade områdena och i de områden som håller på att planläggas (till exempel Edelfeltsstranden och Västra Mensas).

Kompletterande material

Brev om hörande

Avgränsning av det planerade naturskyddsområdet

Bilaga

Utlåtande om inrättande av naturskyddsområde

Stadsutvecklingsdirektören

Stadsutvecklingsnämnden föreslår stadsstyrelsen att Borgå stad avger ett utlåtande, sådant det föreligger i bilagan, till Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland om inrättande av ett naturskyddsområde.

Paragrafen justeras genast.